

RIJNLANDSE ARCHITECTUURPRIJS VOOR BIOPARTNER 5

HIGHTECH hergebruik

Vlakbij museum Corpus, op de rand van Oegstgeest en Leiden, staat BioPartner 5. Het maakt deel uit van het Leiden Bio Science Park, waar wetenschappers samenwerken met startende en opschalende bedrijven op het gebied van biotechnologie. In BioPartner 5 kunnen bedrijven en onderzoekers flexibel kantoor- en laboratoriumruimte huren. Dat is op zich al een opmerkelijk concept, maar wat dit pand helemaal bijzonder maakt, is de manier waarop het gebouwd is.

De pinkorven in de gevel bieden een schuilplaats aan vogeltjes. Het puin is opgevuld met aarde en zaden, waaruit een groene gevel kan ontstaan.

B

BioPartner 5 is het eerste Paris-Proof gebouw van Nederland. Dit predicaat verwijst naar de afspraken in het klimaatakkoord van Parijs, over het beperken van uitstoot van CO₂. Concreet betekent dat voor dit pand dat er bij de bouw zoveel mogelijk gebruik is gemaakt van bestaande materialen, liefst uit de directe omgeving. Daarnaast zijn zonnepanelen toegepast, wordt regenwater opgevangen voor gebruik en zijn ventilatie en verwarming zo natuurlijk mogelijk gehouden.

Kantoor en laboratoriumruimte

BioPartner 5 is het vijfde en daarmee nieuwste bedrijfsverzamelgebouw van BioPartner. Directeur Thijs de Kleer legt uit wat deze organisatie precies doet. 'BioPartner biedt flexibele kantoor- en laboratoriumfaciliteiten voor bedrijven die onderzoek verrichten met name gericht op de ontwikkeling van medicijnen en vaccins. Door onderlinge contacten met

PODCASTSERIE

Suzanne Hansen is vanuit BioPartner samen met de Leidse historicus Cor Smit een podcastserie gestart onder de noemer Pionieren in de Polder. In deze serie komen de verhalen van het Leiden Bio Science Park aan bod, begeleid door jazz muziek gecomponeerd door Bart Wirtz. Een van de afleveringen gaat over BioPartner 5. Onder andere beschikbaar via Spotify.

collega-huurders stimuleren we de samenwerking tussen bedrijven die hier gevestigd zijn. We organiseren zelf ook verschillende sociale activiteiten waar mensen elkaar kunnen ontmoeten!

BioPartner zorgt niet alleen voor huisvesting, maar ondersteunt startende bedrijven ook in hun bedrijfsvoering. 'Hierdoor kunnen ze zich concentreren op hun kerntaak. 'Wij zorgen voor de facilitaire zaken en dingen als een gedegen ICT-structuur. Ook kunnen we ondersteuning bieden op financieel, administratief, personeel en juridische terreinen. Het versturen van post, het wassen van labjassen of de gezamenlijke inkoop van materialen, dat kunnen we allemaal centraal regelen!'

Vergaderruimte De Club is ingericht met spulletjes van kringloopbedrijf Het Warenhuis.

CIRCULAIR MEUBILAIR

In 2020 was PTSA mede-initiatiefnemer en oprichter van het Circulair Warenhuis. Hier geven gerenommeerde ontwerpers een nieuwe functie aan restmaterialen uit kringloopbedrijf Het Warenhuis in Leiden. En met succes: het Circulair Warenhuis won in 2021 nota bene een Dutch Design Award. Bedrijfskantine De Keet in BioPartner 5 is ingericht met tafels en stoelen uit het kringloopbedrijf en het buffet werd vervaardigd uit oude kastjes en ander afgedankt meubilair.

Ook elders in het pand kregen materialen en voorwerpen een tweede leven. Zo is er een bankje gemaakt van een oude brandweerslang en kreeg de stam van een omgewaaid populier, waarvan het zachte hout doorgaans niet gebruikt kan worden voor meubelbouw, een glansrol als receptiebalie. De Club, een vergaderruimte waar onder meer het bestuur van het Bio Science Park bijeenkomt, is ingericht met meubilair en accessoires uit het kringloopbedrijf, waardoor de ruimte een sfeervolle, huiselijke uitstraling heeft gekregen.

De Keet is een ontmoetingsplaats voor de verschillende gebruikers van het pand. Onder het kringloopmeubilair ligt een vloer van bestrating uit een gesloopt winkelcentrum in Ede.

De kleurrijke vloer van de presentatiezaal is bedekt met een mozaïek van afgekeurde tapijttegels.

Statement

Het pand is hun eerste vestiging op het Oegstgeester deel van het Bio Science Park. Nu staat het nog een beetje solitair, maar ook dit stuk grond van de Universiteit Leiden raakt snel gevuld. 'We wilden met dit gebouw echt een statement maken. Door als eerste hier te bouwen geven we als organisatie gestalte aan ons vertrouwen in de potentie van bioscience voor Leiden en de regio. Dat vertrouwen blijkt terecht, want we kunnen de vraag nu amper aan. Om ons heen wordt inmiddels ook volop gebouwd, dus dit deel van Oegstgeest ondergaat de komende jaren een totale gedaanteverandering. Die toenemende activiteit biedt weer kansen voor regionale bedrijven'.

Banenmotor en ontmoetingsplek

De Kleer vindt het belangrijk dat regibewoners weten wat zich zoal afspeelt binnen de muren van die grote gebouwen. 'Het Bio Science Park is voor velen onbekend terrein. Een

Het buffet in De Keet is gemaakt uit kringloopmeubilair

Edwin van Benschop heeft veel ervaring met (bedrijfs)catering en runt kantine De Keet dan ook met verve. Tussen de middag serveert hij met zijn team verse broodjes, soep en salades, maar een vergadering met warm lunchbuffet is eveneens mogelijk. Feestjes, barbecues en borrels organiseert hij in een handomdraai.

bedrijventerrein waar je niks te zoeken hebt. Toch is dat maar ten dele waar. Niet alleen wordt hier relevant onderzoek gedaan, dat ons leven op velerlei manieren kan beïnvloeden, er werken ook veel mensen. Die mensen wonen in de omgeving, doen boodschappen en brengen hun kinderen naar school. Op het park zoeken bedrijven niet alleen verbinding met elkaar, de universiteit en het LUMC, maar ook met lokale ondernemers. Het is daarmee een banenmotor en één van de dragers van de regionale economie.'

Leidse architecten

Voor de bouw van hun vijfde vestiging nam De Kleer het Leidse architectenbureau Popma Ter Steege Architecten (PTSA) in de arm. Het pand moest een ontmoetingsplek worden. Voor wetenschappers en voor de omgeving. Het werd daarom ontworpen als een kleine stad met een variatie

ARCHITECTUURPRIJS

Popma ter Steege Architecten (PTSA) is in 2011 opgericht door Josse Popma en Jan Willem ter Steege. PTSA ziet het als de opgave van deze generatie architecten om vorm te geven aan een duurzaam bewoonbare wereld.

In 2019 won PTSA de Rijnlandse Architectuurprijs met het Nucleus Building. Dit laboratorium voor DNA-onderzoek, was het eerste duurzame gebouw op het Leiden Bio Science Park. In Biopartner 5 wilden ze het hergebruik van oude materialen grootschalig toepassen. Het gebouw werd nog voor oplevering finalist bij de 'Circular Awards (public)' en is het eerste "Paris Proof embodied" gebouw van Nederland. Met dit ontwerp werd PTSA genomineerd voor de ARC awards en sleepten ze opnieuw de Rijnlandse Architectuurprijs in de wacht.

Directeur Thijs de Kleer

De spiegelijvers in de afgesloten binnentuin vangen regenwater op vanaf het dak en brengen het via een cascade uiteindelijk naar een bassin onder de kas. Vanuit deze regenwateropvang wordt de beplanting in de kas en in de gevel gevoed. Op hete dagen biedt het water ook verkoeling aan de kas.

aan pleinen, tuinen, horeca, ontmoetings- en werkruimtes. Een drempelloos campusgebouw waarin openheid en hightech onderzoek samenkomen en elkaar versterken. Deze combinatie werd kenmerkend voor de architectuur van het pand.

Het gebouw vormt een rijke collage van vooruitstrevende oplossingen voor circulaire architectuur. Er is op grote schaal hergebruik van bouwmaterialen toegepast. De high tech onderzoeksruimtes gaan schuil achter een gevel van metalen korven met baksteenpuin en inheemse beplanting. Het puin is afkomstig van het gesloopte Gorlaeus, een paar honderd meter verderop. Dat gebouw is zorgvuldig gedemonteerd, zodat diverse onderdelen, waaronder betondelen en 165.000 kg aan metalen binten, konden worden hergebruikt in Bio Partner 5. Daar staan ze open in het zicht, zodat je kunt zien waar voorheen bouten of dwarsbalken zaten. 'Denk je eens in wat we zo besparen aan het maken van nieuw staal en vervoer'.

Paris Proof

Per gebouwonderdeel is uitvoerig gekeken naar de meest passende, haalbare oplossing om de milieulast van het bouwen te beperken. Zo ligt onder meer het dak vol zonnepanelen en zijn energieneutrale installaties toegepast. Deze werkwijze heeft geleid tot een gebouw waarbij de CO2-emissie 40% lager ligt dan de gemiddelde huidige bouwpraktijk. Daarmee is Biopartner het eerste Paris Proof gebouw van Nederland.

Het pand moest natuurlijk wel passen binnen de professionele high tech omgeving. Het kreeg een strakke, zakelijke uitstraling door de lichtgewicht houtskeletbouwgevel

van de etages af te werken met technisch textiel. De Leidse architecten namen ook het interieur voor hun rekening en creëerden aldus, ondanks de diversiteit aan materialen, een eenheid in het ontwerp.

Belichaming van bedrijfsfilosofie

Het atrium of 'wintertuin' vormt het hart van het gebouw. De wintertuin lijkt op een kas, die dienst doet als ontvangstruimte. Hergebruikte bestrating leidt bezoekers vanaf twee zijden naar binnen. De steentjes liggen direct in de ondergrond, zonder fundering, isolatie of verwarming. In een paar uitsparingen groeit weelderige beplanting dat het beeld van een kas versterkt. Een brede open trap leidt naar een presentatiezaal, het besloten huurdersdeel en biedt uitzicht op de groene binnentuin.

BioPartner 5 belichaamt de bedrijfsfilosofie van De Kleer: 'Dit moet een huiskamer zijn voor de campus Oegstgeest. Met een restaurant, vergaderruimte en een terras. De belangrijkste taak van BioPartner blijft natuurlijk het aanbieden van kant- en klare laboratorium- en kantoorroimte, maar we willen met het gebouw evenzeer ontmoetingen en verbindingen faciliteren en stimuleren. Ook voor omwonenden. Als ze hier een borrel of bijeenkomst willen organiseren, dan zijn ze van harte welkom. Laatst hadden we hier bijvoorbeeld nog een Halloweenfeestje voor kinderen uit de buurt.'

